

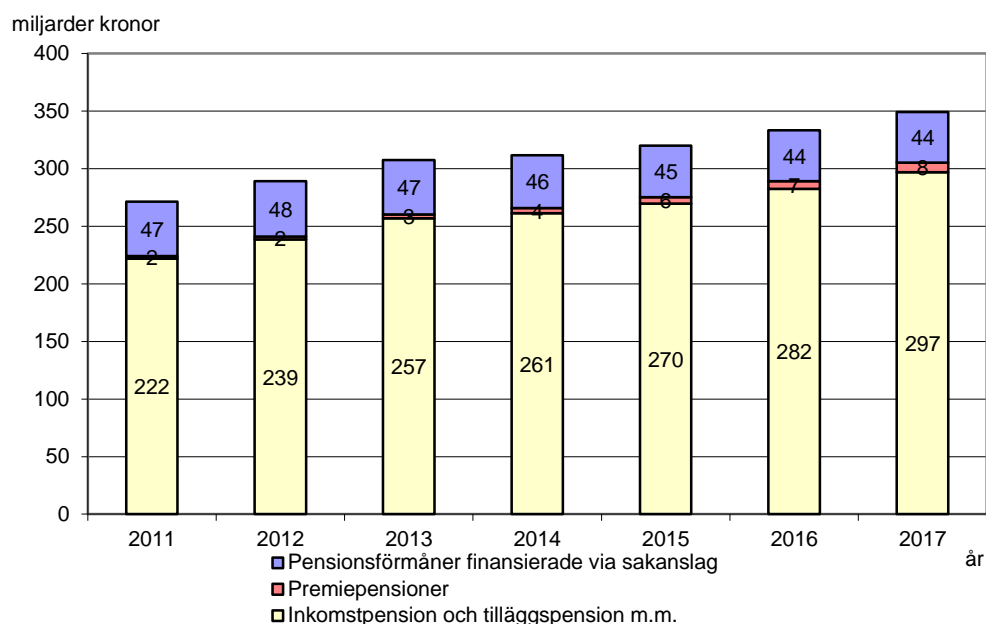
**Anslagsbelastning och prognos för anslag inom
Pensionsmyndighetens ansvarsområde
budgetåren 2012–2017**

Innehåll

Sammanfattning och inledning	3
Prognoser för inkomstindex och balanstal.....	8
Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom.....	
1:1 Garantipension till ålderspension	15
1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	17
1:3 Bostadstillägg till pensionärer	19
1:4 Äldreförsörjningsstöd	21
2:1 Pensionsmyndigheten	24
Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	
1:5 Barnpension och efterlevandestöd	30
1:7 Pensionsrätt för barnår.....	32
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget.....	34
Bilaga 1	Sammanfattande tabell över anslagsuppföljningen
Bilaga 2	Utgifter inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde
Bilaga 3	Månadsfördelade prognoser för 2013

Sammanfattning

Pensionsmyndigheten har i uppdrag att redovisa utgiftsprognoser för förmåner inom dess ansvarsområde. I diagrammet nedan redovisas utgiftsutvecklingen från 2011-2017.

De totala utgifterna förväntas öka under prognosperioden, från 271 miljarder kronor år 2011 till 349 miljarder kronor år 2017. Utgifterna ökar som en följd av fler ålderspensionärer och att pensionerna ökar nominellt. Antalet ålderspensionärer beräknas öka från 1,9 miljoner år 2011 till 2,2 miljoner år 2017.

Antalet 61-åringar som tog tidigt uttag minskade något från 2009 till 2010 och minskningen fortsatte 2011. Under 2012 ökade andelen 61-åringar med tidigt uttag. Det är möjligt att vi nu ser ett trendbrott för tidigt uttag men det är än så länge mycket osäkert.

Från de antaganden som gjorts avseende balansindex beräknas följande förändringar för inkomstpensionerna (och tilläggspensionerna efter 65 år):

Förändring av inkomstpensioner, procent

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Oktober-prognos	+3,5	+4,1	-0,8	+0,5	+2,2	+3,0
Januari-prognos	+3,5	+4,1	-1,4	+0,4	+2,3	+2,9

Frånsett år 2014 prognostiseras inkomstpensionen att öka nominellt för varje år under prognosperioden. Huvudorsaken till att indexeringen blir lägre 2014 jämfört med föregående anslagsuppföljning är att Konjunkturinstitutet har sänkt prognosen för konsumentprisindex.

Minskningen av prognosen för följsamhetsindexeringen för år 2014 och 2015 beror på att prognosen för inkomstindex har sänkts. Detta beror främst på att Konjunkturinstitutet har sänkt prognosen för konsumentprisindex. Inkomstindex påverkar balansindex som också har sänkts för dessa år. Även för 2016 har prognosen för inkomstindex sänkts något jämfört med föregående anslagsuppföljning.

Andelen 65–66-åringar med bostadstillägg eller garantipension har minskat under senare år. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg eller garantipension. Långsiktigt minskar därför antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg eller garantipension. Sänkningen av inkomstpensionen 2010 och 2011 medförde dock kortsiktigt att antalet med bostadstillägg eller garantipension ökade något.

De viktigaste prognosförändringarna

Utgiftsprognosen för *ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget* har sänkts för 2014 – 2017 vilket beror på en förändrad prognos för balansindex. I övrigt är utgiftsprognosen för ålderspension bara marginellt förändrad. För övriga förmåner kan prognosändringarna betraktas som marginella om man bortser från förändringar som beror på ändrade prognoser för inkomstindex, balansindex och prisbasbelopp.

Förvaltningskostnader

Prognosen för de förvaltningskostnader som belastar anslaget har sänkts med ca 7 miljoner kronor för 2012 jämfört med föregående prognostillfälle. Detta följer av hittillsvarande utfall och den interna helårsprognos som tagits fram under november. Slutligt utfall för 2012 blir inte klart förrän i månadsskiftet januari/februari.

Vår prognos 2012 för de totala förvaltningskostnaderna (samtliga finansieringskällor) håller sig inom totalen för våra tillgängliga medel (samtliga finansieringskällor sammanslagna), men vi ser en risk att vår anslagskredit för 2012 kommer behöva användas. Det preliminära utfallet visar att ungefär 1,5 miljoner kronor av anslagskrediten avseende 2012 kommer nyttjas. Detta, som sagt, trots att våra totala kostnader ryms inom våra tilldelade förvaltningsmedel.

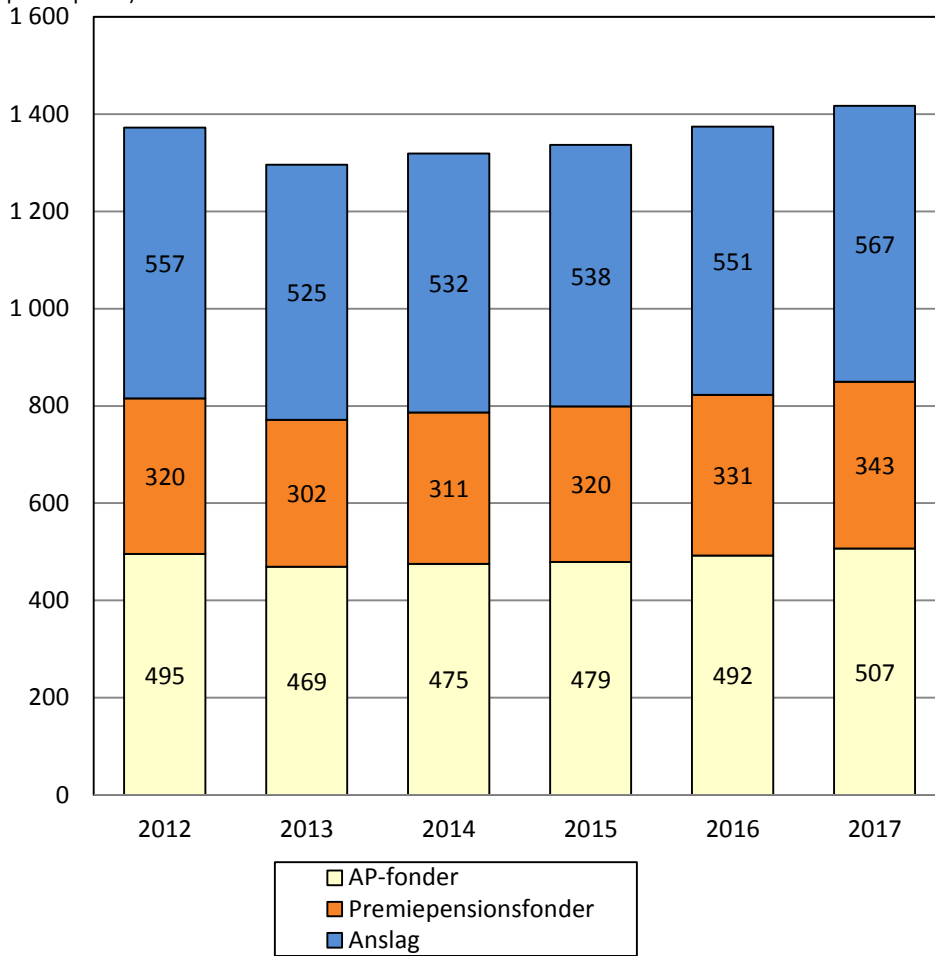
Anledningen till den höga anslagsbelastningen, och behovet av att använda anslagskrediten, är att kostnadsutfallet mot våra tre finansieringskällor förskjutits mot anslaget jämfört med ursprungliga beräkningar.

Skillnaden som alltid uppstår i fördelningen mellan finansieringskällorna mellan beräkningar för beslut om tilldelning och faktiskt kostnadsutfall mot de olika finansieringskällorna skapar stor osäkerhet i prognoserna av de inbördes proportionerna mellan finansieringskällorna inom den totala förvaltningskostnaden. Prognostiseringen av den totala förvaltningskostnaden ser vi som betydligt mindre problematisk.

Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnad beräknas till ca 1 373 miljoner kronor 2012 och till 1 417 miljoner kronor 2017.

2013-01-16

VER 2013-5

Miljoner kronor
(löpande priser)

2013-01-16

Inledning

Enligt regleringsbrev för budgetåret 2013 ska Pensionsmyndigheten senast den 16 januari 2013 redovisa utgiftsprognoser för 2013 – 2017. Utgiftsprognoserna ska redovisas i Hermes. Prognoserna ska lämnas i löpande priser. Prognoserna ska kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle och i förhållande till statsbudgeten. De antaganden som ligger till grund för prognoserna ska redovisas.

Denna rapport är svar på regeringsuppdraget och redovisas genom inrapportering i Hermes.

Uppdrag

Enligt regleringsbrevet för budgetåret 2013 ska följande redovisas:

- ❑ preliminärt utfall för 2012 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan om statens budget
- ❑ prognoser för 2013 för samtliga anslag och anslagsposter samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget, redovisat totalt samt fördelat per månad
- ❑ beräkningar av samtliga anslagsnivåer och anslagsposter samt utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2014 – 2017
- ❑ prognoser för balanstalet för 2014 – 2017
- ❑ prognoser för inkomstindex för 2014 – 2017
- ❑ förklaring till och analys av utfall i samband med förändringar i prognoser,
- ❑ beskrivningar av eventuella förändringar av prognosmodeller,
- ❑ prognosen för ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit enligt 7 kap 4 § budgetlagen (2011:203) och hur skulden belastar anslag, respektive AP-fonderna och premiepensionssystemet samt
- ❑ användningen av den särskilda krediten enligt 7 kap 6 § budgetlagen (2011:203).

I denna rapport redovisas prognoser för åren 2013 – 2017 för anslag inom Pensionsmyndighetens ansvarsområde inom utgiftsområdena 11 och 12 samt för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. I respektive avsnitt redovisas även en jämförelse med närmast föregående prognos.

En sammanfattande tabell för 2012 och 2013 över anslagsuppföljningen inkluderande jämförelse med statens budget redovisas i bilaga 1. Utvecklingen av antal för-
månstagare och av olika medelbelopp m.m. redovisas i bilaga 2. Månadsfördelade prognoser för år 2013 redovisas i bilaga 3.

Prognoserna för inkomstindex och balanstal redovisas i ett eget avsnitt.

Redovisningen av ackumulerad skuld till Riksgäldskontoret avseende räntekontokredit samt användningen av den särskilda krediten redovisas i avsnitt 11.2:1 Pensionsmyndigheten.

Prognosunderlag

Pensionsmyndigheten strävar efter att använda det mest aktuella dataunderlaget med godtagbar kvalitet som finns tillgängligt. Eftersom en viss eftersläpning finns i

statistiken innebär det för denna rapport att material för november i största möjliga utsträckning har använts. Det ekonomiska månadsutfallet till och med minst november 2012 har beaktats för samtliga anslag.

Vid prognoserna tas hänsyn till föreslagna regeländringar i lagda propositioner med lagförslag. Däremot tas oftast inte hänsyn till av regeringen aviserade regeländringar för vilka lagförslag saknas eftersom detaljerat underlag för beräkningar inte finns.

Till beräkningarna har SCB:s befolkningsprognos från 22 maj 2012 använts.

Från Konjunkturinstitutet har hämtats in uppgifter med prognoser för löneutveckling och prisbasbelopp med mera. Dessa antaganden har legat till grund för eller fungerat som antaganden vid prognosberäkningarna. Den antagandebild som använts redovisas i bilaga 2.

Kontaktpersoner

Anslag	Kontaktperson
Prognoser för inkomstindex och balanstal	Stefan Granbom, Hans Karlsson
11.1:1 Garantipension till ålderspension	Stefan Granbom
11.1:2 Efterlevandepensioner till vuxna	Hans Karlsson
11.1:3 Bostadstillägg till pensionärer	Stefan Granbom
11.1:4 Äldreförsörjningsstöd	Stefan Granbom
11.2:1 Pensionsmyndigheten	Johan Söderberg
12.1:5 Barnpensioner och efterlevandestöd till barn	Hans Karlsson
12.1:7 Pensionsrätt för barnår	Nils Holmgren
Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	Hans Karlsson

Samtliga kan nås på telefon 0771-771 771

Prognoser för inkomstindex och balanstal

Enligt regleringsbrevet avseende Pensionsmyndigheten ska prognoser lämnas för balanstalet och inkomstindex för åren 2013 – 2017.

Inkomstindex för ett år baseras på de senaste tre årens genomsnittliga realinkomstutveckling samt förändringen av konsumentprisindex mellan juni året innan och juni två år innan. Pensionsgrundande inkomster (PGI) som överstiger 0,423 prisbasbelopp ingår för individer som är mellan 16-64 års ålder.

Inkomstindex för åren 2014-2017 är beräknat utifrån Konjunkturinstitutets prognoser för konsumentprisindex och summa PGI. Pensionsmyndigheten har för dessa år gjort en prognos för antal med PGI och färdigställt prognosen för inkomstindex åren 2014-2017. Den antagandebild som använts till prognoserna finns i bilaga 2.

Inkomstindex år 2012 var 149,32 och år 2013 är inkomstindex 154,84, en ökning med 3,7 procent. Pensionsmyndighetens prognos för inkomstindex redovisas nedan.

Prognos PGI

	Utfall			Prognos					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Summa PGI (miljarder kronor)	1302	1305	1346	1411	1462	1496	1542	1603	1670
Procentuell utveckling	4,3	0,3	3,1	4,8	3,6	2,3	3,1	4,0	4,2
Antal med PGI (tusental)	5081	4992	5024	5054	5056	5055	5055	5073	5093
Förändring (tusental)	+6	-89	+32	+30	+2	-1	0	+18	+20
Snittinkomst (tusental kronor)	256	261	268	279	289	296	305	316	328
Procentuell utveckling	4,1	2,1	2,5	4,2	3,6	2,3	3,1	3,6	3,7

Utvecklingen av antalet personer i åldern 16-24 som arbetar och som når över inkomsten på 0,423 prisbasbelopp per år har relativt stor betydelse för antalet med pensionsgrundande inkomst eftersom antalet med pensionsgrundande inkomst för dem som är äldre inte förändras så mycket år från år. Under lågkonjunkturen 2009 sjönk antalet med pensionsgrundande inkomst mellan 16-24 år relativt kraftigt. En viss återgång skedde under 2010. För år 2011 beräknas antalet ha ökat något. För de närmaste åren därefter beräknas antalet vara relativt oförändrat för att sedan öka för åren 2015-2016. Konjunkturinstitutet prognostiserar att antalet sysselsatta är relativt oförändrat för åren 2013-2014 för att därefter öka. Antalet med PGI är dock relativt svårt att prognostisera eftersom det är många personer som har inkomster omkring golvet på 0,423 prisbasbelopp.

Summa PGI styrs dels av lönesummautvecklingen men till viss del även av prisbasbeloppets utveckling eftersom det påverkar socialförsäkringar m.m.

Det är en relativt hög korrigeringsfaktor som påverkar inkomstindex för 2013. Summa PGI för 2010 blev högre jämfört med tidigare prognoser och antal med PGI lägre. Snittinkomsten blev därför högre jämfört med tidigare prognoser.

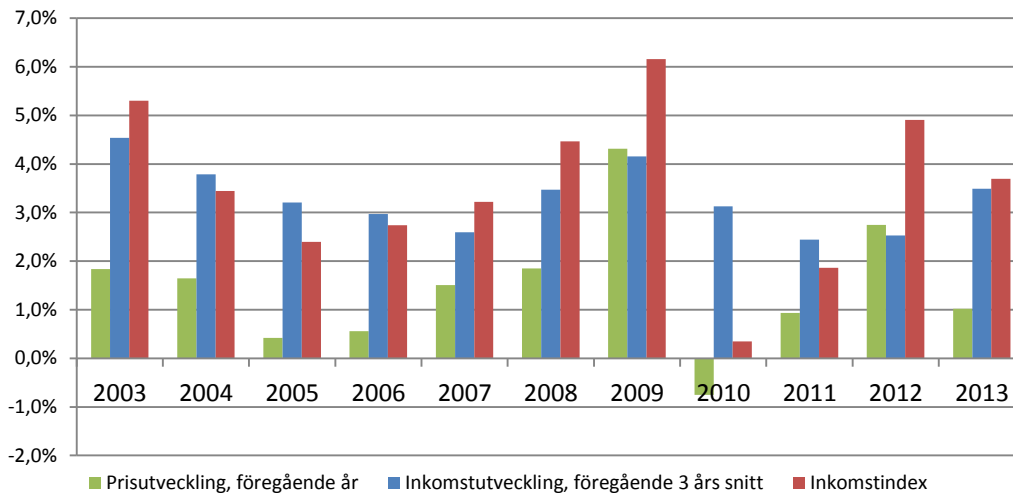
Prognos inkomstindex och dess delar

	Fastställda inkomstindex						Prognos			
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Real inkomst- utveckling, tre års snitt	2,1	1,6	1,3	1,0	1,5	1,9	2,0	2,2	2,0	1,7
Prisförändring, juni t-1 – juni t-2	1,9	4,3	-0,8	0,9	2,7	1,0	0,3	1,1	1,8	2,3
Korrigerig av tidigare prognoser	0,4	0,2	-0,2	-0,0	0,5	0,7	-0,1			
Förändring av inkomstindex	4,5	6,2	0,3	1,9	4,9	3,7	2,3	3,3	3,8	4,1
Inkomstindex, ny prognos	131,18	139,26	139,74	142,34	149,32	154,84	158,39	163,58	169,74	176,67
Inkomstindex, föregående prognos							159,23	164,22	170,24	176,44

Jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning har Konjunkturinstitutet för åren 2013-2015 sänkt prognosen för konsumentprisutvecklingen och summa PGI. Prognosen för inkomstindex för åren 2014-2016 är av den anledningen lägre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. För år 2017 har däremot inkomstindex höjts jämfört med föregående anslagsuppföljning. Genomsnittlig PGI prognostiseras bli högre för åren 2015-2016 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning.

Utvecklingen av inkomstindex för ett enskilt år påverkas dels av inkomstutvecklingen men även av prisutvecklingen. Inkomstindex har därför en annan utvecklingstakt jämfört med inkomstutvecklingen. För ett enskilt år har prisutvecklingen relativt stor betydelse jämfört med inkomstutvecklingen (se diagram nedan).

Inkomst- och prisutveckling i förhållande till utvecklingen av inkomstindex

Beräkningen av *balanstalet* baseras på samma antaganden som utgiftsprognoserna. Balanstalet består av tre komponenter, avgiftstillgång, AP-fonderna (treårigt medelvärde) samt pensionsskuld. En prognos för socialavgifter ingår vid prognosen över avgiftstillgången medan en prognos för pensionsutbetalningar är ett underlag till prognosen för pensionsskulden. Prognosen för AP-fonderna baseras på såväl prognosen för socialavgifter som prognosen för pensionsutbetalningar.

Ett antagande har gjorts för utvecklingen av aktiekurserna i Sverige och övriga länder som AP-fonden har medel placerade i, främst USA och EU-länder. Det är nödvändigt att göra ett sådant antagande för att kunna beräkna AP-fondens ställning och därmed balanstalet. Vid beräkningen antas att aktier ger en överavkastning i förhållande till korta räntor på 3,5 procent, inklusive utdelningar. Efter avdrag för utdelningar innebär det att aktiekurserna under ett år beräknas att stiga med knappt en procent mer än vad som motsvarar korta räntor.

Antagandet för aktiekurserna utveckling är behäftat med mycket stor osäkerhet och bör inte betraktas som en ”prognos”. Även två alternativa antaganden har gjorts för kursutvecklingen för att illustrera hur detta antagande påverkar balanstalsprognosen.

Tabellen nedan redovisar de antaganden som gjorts för kursutvecklingen 2013 – 2015, balanstalet för 2013 och en prognos för balanstalet för 2014 – 2017. Något antagande om kursutvecklingen 2016 och 2017 behöver inte göras eftersom balanstalet för år 2017 baseras på utfallet för år 2015. I tabellen redovisas också balansindex för 2013 samt en prognos för balansindex för 2014 – 2017.

Under år 2012 steg aktiekurserna med mellan 12 och 13 procent (genomsnitt för Sverige och USA m.m.). För åren 2013 – 2015 antas aktiekurserna öka med 2 procent per år. I dessa procentsiffror är aktieutdelningar exkluderade.

Det alternativ som benämns huvudalternativ har legat till grund för beräkningen av balansindex och därmed också utgiftsprognoserna för inkomstgrundad ålderspension, garantipension, änkepension och BTP.

De övriga två alternativen ska ses som en känslighetsanalys om hur balanstalet påverkas av antagandet om aktiekursernas utveckling. I det optimistiska alternativet har antagandet höjts med tio procentenheter för varje år jämfört med huvudalternativet och i det pessimistiska alternativet har det sänkts lika mycket.

	2013	2014	2015	2016	2017
Aktiekursernas utveckling, %					
Huvudalternativ	+2,0	+2,0	+2,0		
Optimistiskt alternativ	+12,0	+12,0	+12,0		
Pessimistiskt alternativ	-8,0	-8,0	-8,0		
Balanstalet, utfall och prognos					
Huvudalternativ	1,0198	0,9796	0,9882	1,0015	1,0048
Optimistiskt alternativ	1,0198	0,9796	0,9904	1,0067	1,0124
Pessimistiskt alternativ	1,0198	0,9796	0,9859	0,9962	0,9977
Balansindex, huvudalternativ	148,53	148,84	151,90	157,86	165,09

Balanstalet för år 2013 är 1,0198. Åren 2014 – 2015 beräknas balanstalet bli lägre än 1,0 men år 2016 och 2017 beräknas balanstalet bli högre än 1,0 i två av alternativen. De år balanstalet blir högre än 1,0 blir pensionerna uppräknade med mer än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen, dvs. förändringen av inkomstindex med avdrag för 1,6 procentenheter. De år då balanstalet blir lägre än 1,0 räknas pensionerna upp med mindre än vad som motsvarar den vanliga följsamhetsindexeringen.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning har balanstalet sänkts något för åren 2014 – 2017. Avgiftstillgången har sänkts till följd av mer pessimistiska antaganden för lönesummans utveckling. Pensionsskulden har å andra sidan också sänkts de flesta åren. Detta beror bland annat på att antagandet för inkomstindex har sänkts vilket påverkar balansindex och därmed pensionsskulden. Det treåriga medelvärdet för AP-fonderna har höjts som en följd av att avkastningen år 2012 blev högre jämfört med föregående prognos.

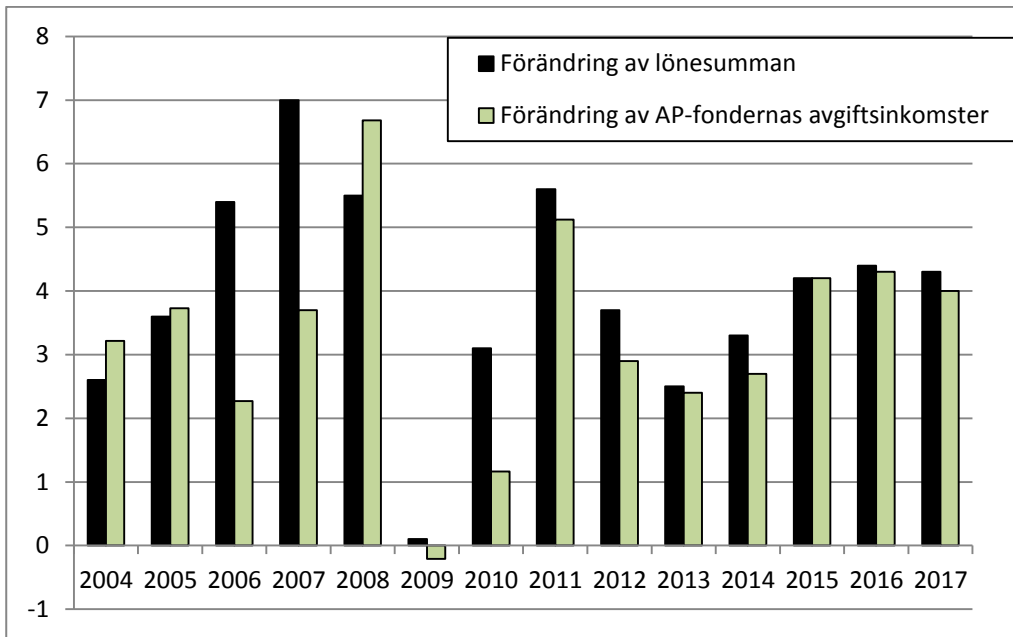
Balanstalet för 2014 beräknas från 2012 års avgiftsflöde och pensionsskuld m.m. När detta skrivs fattas fortfarande utfall för flera ingående variabler. Balanstalet för 2014 i tabellen ovan är således *inte* ett preliminärt utfall utan en prognos.

Tillgångarna består till största delen av avgiftstillgången. Avgiftstillgångens utveckling styrs av AP-fondernas avgiftsinkomster, omsättningstiden och vissa utjämningsregler. Omsättningstiden beräknas minska med några promille per år. AP-fondernas avgiftsinkomster består av en arbetsgivaravgift och egenavgift samt en allmän pensionsavgift och en statlig ålderspensionsavgift. Arbetsgivaravgiften och den allmänna pensionsavgiften påverkas av lönesummans utveckling. Egenavgiften kan ha en lite annan utveckling. Denna avgift utgör dock bara en eller ett par procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Den statliga ålderspensionsavgiften utgör knappt tio procent av AP-fondernas avgiftsinkomster. Denna avgift har minskat vissa år och ökat i mycket måttlig takt de flesta övriga åren. Detta beror bland annat på minskade utgifter inom sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. Dessutom är de flesta av ersättningarna som ligger till grund för denna avgift prisindexerade och inte

2013-01-16

löneindexerade. För kommande år beräknas den statliga ålderspensionsavgiften vara i stort sett oförändrad. Därmed beräknas AP-fondernas avgiftsinkomster sammantaget öka i långsammare takt än lönesumman för nästan alla prognosår. Detta har också gällt för flertalet tidigare år vilket framgår av nedanstående diagram som visar utvecklingen från och med 2004.

Förändring av lönesumman respektive AP-fondernas avgiftsinkomster jämfört med året innan, procent

Tabellen som följer visar de komponenter som ingår i balanstalet och en jämförelse med föregående prognos.

		Avgifts- tillgång	AP- fonderna¹	Summa tillgångar	Pensionsskuld	Balanstal
2014	<i>Ny prognos</i>	6 914 314	906 535	7 820 849	7 983 802	0,9796
	<i>Föregående prognos</i>	6 918 977	903 855	7 822 832	7 982 188	0,9800
2015	<i>Ny prognos</i>	7 133 402	925 828	8 059 230	8 155 447	0,9882
	<i>Föregående prognos</i>	7 178 989	919 967	8 098 956	8 182 944	0,9897
2016	<i>Ny prognos</i>	7 331 483	952 158	8 283 641	8 271 634	1,0015
	<i>Föregående prognos</i>	7 388 182	943 673	8 331 855	8 316 521	1,0018
2017	<i>Ny prognos</i>	7 621 653	952 711	8 574 364	8 533 359	1,0048
	<i>Föregående prognos</i>	7 711 247	946 695	8 657 942	8 575 249	1,0096

¹medelvärde för tre år

Följsamhetsindexering m.m.

Alla inkomstpensioner samt tilläggspensioner efter 65 års ålder är följsamhets-indexerade. Detta innebär att pensionerna räknas om vid varje årsskifte med förändringen av inkomstindex efter ett avdrag på 1,6 procentenheter. Om balanseringen är aktiverad används ett så kallat balansindex i stället för inkomstindex.

År 2012 räknades tilläggspensioner över 65 år samt inkomstpensioner upp med 3,5 procent och i år blir de uppräknade med 4,1 procent. För år 2014 beräknas pensionerna bli nedräknade igen men för åren 2015 – 2017 beräknas de bli uppräknade nominellt. Genom att räkna bort effekten av förändringen av prisbasbeloppet kan ”real” förändring av inkomstpensionerna beräknas. Inkomstpensionerna beräknas minska ”real” åren 2014 och 2015 men öka 2013, 2016 och 2017.

Tabellen nedan visar effekten av följsamhetsindexeringen 2013 – 2017 enligt huvudalternativet ovan. Förändringen för inkomstpension gäller också tilläggspension över 65 år.

	2013	2014	2015	2016	2017
Förändring av inkomstindex, %	+3,7	+2,3	+3,3	+3,8	+4,1
Balanseringseffekt	+2,0	-2,0	-1,2	+0,2	+0,5
Förändring av balansindex, %	+5,8	+0,2	+2,1	+3,9	+4,6
Nominell förändring av inkomstpensionerna, %	+4,1	-1,4	+0,4	+2,3	+2,9
”Real” förändring av inkomstpensionerna, %	+2,9	-1,6	-0,7	+0,5	+0,5

Balansindex är lägre än inkomstindex på grund av de negativa balanseringarna 2010 – 2011. Enligt beräkningarna kommer inte indexeringen att återställas under prognosperioden fram till 2017. Balanseringsreglerna har dock bidragit med ett positivt tillskott till indexeringen åren 2012 och 2013. Åren 2014 och 2015 beräknas att balanseringseffekten blir negativ men åren 2016 och 2017 beräknas den bli positiv igen.

2013-01-16

Sänkningen av den inkomstgrundade pensionen 2010 – 2011 höjde garantipensionen för dem som hade både inkomstgrundad pension och garantipension. När inkomstpensionen sänks tillkommer det även en del nya ”garantipensionärer” som hamnar under brytpunkten för garantipension. De får dock låga belopp i garantipension. Balanseringen har därför en höjande effekt på utgifterna för garantipension och även BTP. Vissa änkepensioner påverkas också av balanseringen.

Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2013 – 2017. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån för garantipension till ålderspension, garantipensioner till efterlevandepension, äldreförsörjningsstöd, efterlevandestöd samt tilläggspension före 65 års ålder. Inkomstindex ökar också under denna period. Det påverkar inkomstgrundade efterlevandepensioner inklusive barnpensioner. Höjningen av inkomstindex höjer också pensionsrätten för barnår.

2013-01-16

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

1:1 Garantipension till ålderspension

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2012	2013	2014	2015	2016	2017
18 034 899	17 023 400	16 356 900	15 999 300	15 572 000	15 609 700

Analys

Antalet ålderspensioner beräknas öka under åren 2012–2017 eftersom stora födelseårgångar då fyller 65 år. Nya ålderspensionärer har inkomstgrundad pension i betydligt större utsträckning än äldre ålderspensionärer. De nya ålderspensionärerna har också högre genomsnittlig inkomstgrundad pension än vad befintliga pensionärer har. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får garantipension. Detta medför att antalet garantipensioner som tillkommer under ett år är färre än antalet som upphör genom dödsfall. Antalet garantipensioner minskar därmed på lång sikt.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för garantipension, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal. Prisbasbeloppet beräknas öka under åren 2013-2017. Det har en höjande effekt på utgiftsnivån.

Ungefär 779 000 ålderspensionärer beräknas ha garantipension vid mitten av år 2013. År 2012 var det 805 000 ålderspensionärer med garantipension. Antalet ålderspensionärer med garantipension beräknas att minska till 2014 för att sedan öka 2015. Den relativt kraftiga minskningen av antalet mellan 2012 och 2013 beror på att inkomstpensionen har räknats upp med 4,1 procent år 2013 medan prisbasbeloppet har ökat med 1,1 procent. Många personer blir av med sin garantipension när inkomstpensionen ökar.

Genomsnittligt garantipensionsbelopp sjunker ganska kraftigt. Det beror på att nytillkommande pensionärer har lägre garantipension än vad de som avlider har.

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2012.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	18 026 800	16 963 400	16 410 000	16 141 400	15 883 100	15 772 800
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden			-89 100	-190 100	-346 100	-178 100
Volym- och strukturförändringar	+8 099	+60 000	+36 000	+48 000	+35 000	+15 000
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	18 034 899	17 023 400	16 356 900	15 999 300	15 572 000	15 609 700
Differens i 1000-tal kronor	+8 099	+60 000	-53 100	-142 100	-311 100	-163 100
Differens i procent	+0,0	+0,4	-0,3	-0,9	-2,0	-1,0

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för garantipension påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt även av inkomstindex/balansindex (ju lägre balansindex desto högre garantipensioner).

För åren 2014-2017 är balansindex sänkt jämfört med föregående anslagsuppföljning. Det har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen.

Prognosen för prisbasbeloppet är sänkt för åren 2014-2017 jämfört med föregående anslagsuppföljning. Det har haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2014-2017.

Volym- och strukturförändringar

Medelbeloppet beräknas bli något högre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Utgiftsprognosen har av den anledningen höjts något för åren 2012-2017. Antalet förmånstagare beräknas däremot bli något lägre. Utgiftsprognosen är av den anledningen något lägre jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. De retroaktiva utgifterna för 2012 blev något högre jämfört med vad som beräknades i föregående anslagsuppföljning.

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

1:2 Efterlevandepensioner till vuxna

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2012	2013	2014	2015	2016	2017
14 225 707	13 883 700	13 299 600	12 785 600	12 358 200	11 980 400

Från anslaget finansieras änkepension, allmän omställningspension, förlängd omställningspension och särskild efterlevandepension samt garantipensioner till dessa förmåner. Änkepension svarar för drygt 90 procent av utgifterna.

Analys

Änkepensionssystemet är under avveckling. År 2012 minskade antalet änkepensioner med knappt 11 000. Kommande år beräknas antalet änkepensioner minska med drygt 11 000 per år. Antalet änkepensioner var ungefär 313 000 i genomsnitt under år 2012 och beräknas till 257 000 år 2017.

Antalet garantipensioner till änkepension beräknas minska från 11 800 i genomsnitt under år 2012 till knappt 5 000 år 2017.

Antalet allmänna omställningspensioner beräknas minska från 3 800 år 2012 till 3 400 år 2017. Antalet garantipensioner till omställningspension beräknas minska i något raskare takt.

Antalet förlängda omställningspensioner var knappt 2 700 i genomsnitt år 2012. Det beräknas att antalet kommer att vara ungefär 2 700 under hela prognosperioden. Antalet garantipensioner till förlängd omställningspension beräknas däremot minska med någon procent de flesta åren.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2012.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	14 228 600	13 892 000	13 377 600	12 861 100	12 450 600	12 072 100
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomisk antaganden	-100	-200	-72 000	-56 200	-47 800	-8 200
Volym- och strukturförändringar	-2 793	-8 100	-6 000	-19 300	-44 600	-83 500
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	14 225 707	13 883 700	13 299 600	12 785 600	12 358 200	11 980 400
Differens i 1000-tal kronor	-2 893	-8 300	-78 000	-75 500	-92 400	-91 700
Differens i procent	-0,0	-0,1	-0,6	-0,6	-0,7	-0,8

Ändrade makroekonomiska antaganden

De inkomstgrundade efterlevandepensionerna påverkas av inkomstindex. Garantipensionerna påverkas främst av prisbasbeloppet men indirekt också av inkomstindex

2013-01-16

(ju högre inkomstindex desto lägre garantipensioner). Inkomstindex har störst inverkan på utgiftsprognosen. Prognosen för både inkomstindex och prisbasbeloppet har sänkts för 2014 – 2016 jämfört med föregående anslagsuppföljning. För år 2017 har prisbasbeloppet sänkts medan inkomstindex har höjts något jämfört med föregående anslagsuppföljning.

Utgifterna påverkas också av balansindex. För änkor födda under något av åren 1930 – 1944 finns en garantinivå för änkepension som baseras på änkans ålderspension och den avlidne makens teoretiska ålderspension. Dessa änkepensioner höjs om balansindex höjs och vice versa. Vissa änkepensioner som inte omfattas av garantiregeln kan däremot sänkas vid ett höjt balansindex och tvärtom. Än så länge är det dock färre änkepensioner som tillhör den gruppen. Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för balansindex sänkts för åren 2014 – 2017.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet änkepensioner har höjts något medan prognosen för medelbeloppet för änkepension har sänkts bortsett från indexförändringar. Sammantaget har utgiftsprognosen för änkepension höjts något för de närmaste åren (frånsett indexförändringar) men sänkts från och med 2015.

För allmän omställningspension har prognosen för både antalet och medelbeloppet sänkts.

1:3 Bostadstillägg till pensionärer

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2012	2013	2014	2015	2016	2017
7 948 606	8 125 800	8 206 400	8 122 100	7 893 800	7 817 400

Analys

Långsiktigt minskar antalet ålderspensionärer som får bostadstillägg (BTP). Det beror på att många BTP-tagare är äldre ålderspensionärer och att nytillkomna ålderspensionärer har en högre medelpension. Andelen 65–66-åringar med BTP har minskat under senare år. Det är en allt större andel som har ett yrkesliv med pensionsgrundande inkomst bakom sig. Med reallönetillväxt krävs färre år med förvärvsarbete för att komma över gränsen där bostadstillägg är bortreducerad av inkomstgrundad pension. Under de senaste femton åren har reallönetillväxten i snitt per år varit drygt två procent. För yngre ålderspensionärer stiger också den genomsnittliga tjänstepensionen relativt kraftigt över tid (drygt 8 procents ökning per år mellan 2006-2010 i åldern 65-69 år enligt SCB:s inkomststatistik). Därför är det en lägre andel av de nya pensionärerna som får bostadstillägg. En annan tänkbar förklaring till att andelen med BTP minskar är att den genomsnittliga förmögenheten bland pensionärer har vuxit.

Balanseringen inom inkomstpensionssystemet har en höjande effekt på utgifterna för bostadstillägg, se tidigare avsnitt om prognoser för inkomstindex och balanstal.

Boendekostnadernas förändringar har stor betydelse för bostadstilläggets utveckling. Konjunkturinstitutet prognostiserar att boendekostnadsindex för bostads- och hyresrätter ökar för år 2013 med 2,0 procent.

Det maximala bostadstillägget höjs år 2013 med 170 kronor per månad för ogifta till 340 kronor plus 93 procent av boendekostnaden (dock maximalt 5 000 kronor i boendekostnad). Utgifterna beräknas därför öka från 2012 till 2013.

Tillsvidarebeslut för BTP har införts från 1 november 2012 och det innebär att BTP-tagaren inte behöver söka om sitt bostadstillägg. Med regelverket innan dess fick BTP-tagaren kontinuerligt söka om sitt bostadstillägg, vanligtvis varje år. I prognosen har det antagits att tillsvidarebeslut inte får någon påverkan på utgiften.

2013-01-16

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2012.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	7 956 300	8 139 300	8 162 600	8 079 900	7 862 200	7 796 400
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden		-36 100	+21 400	+20 300	+10 400	+10 300
Volym- och strukturförändringar	-7 694	+22 600	+22 400	+21 900	+21 200	+10 700
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	7 948 606	8 125 800	8 206 400	8 122 100	7 893 800	7 817 400
Differens i 1000-tal kronor	-7 694	-13 500	+43 800	+42 200	+31 600	+21 000
Differens i procent	-0,1	-0,2	+0,5	+0,5	+0,4	+0,3

Ändrade makroekonomiska antaganden

Utgifterna för bostadstillägg påverkas av inkomstindex/balansindex, prisbasbeloppet och boendekostnadsutvecklingen.

Prognosen för balansindex har sänkts för åren 2014–2017 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Prognosen för den inkomst som tas upp vid beräkningen av BTP har av det skälet sänkts. Detta har haft en höjande effekt på utgiftsprognosen för bostadstillägg.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för år 2013 men höjd något för 2014 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har sammantaget haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2013-2017.

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare blev något färre för år 2012 jämfört med vad som antogs i föregående anslagsuppföljning. Medelbeloppet beräknas bli något högre för åren 2013-2017 jämfört med vad som antogs i föregående anslagsuppföljning. De retroaktiva utgifterna för 2012 blev något lägre jämfört med vad som beräknades i föregående anslagsuppföljning

1:4 Äldreförsörjningsstöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

2012	2013	2014	2015	2016	2017
587 875	615 200	648 300	682 400	713 600	736 400

Analys

Förmånen är avsedd för personer 65 år och äldre som inte får sina grundläggande försörjningsbehov tillgodosedda genom andra pensionsförmåner.

Medelantalet personer med äldreförsörjningsstöd (ÄFS) beräknas till 15 700 år 2013. Antalet personer med ÄFS beräknas öka under kommande år eftersom en större andel av dem som är födda 1938 eller senare är berättigade till ÄFS jämfört med dem som är födda 1937 eller tidigare. För den sistnämnda gruppen kan hel garantipension ersätta ÄFS efter 10 års bosättningstid. En del av den utgift som för födda 1937 eller tidigare bokförs under anslaget garantipension bokförs därför för födda 1938 eller senare under anslaget äldreförsörjningsstöd. Denna olikhet mellan födelseårgångarna kommer att påverka antalsutvecklingen för ÄFS under många år.

Antalet förmånstagare påverkas av minskad eller ökad invandring. Invandringen (asylskäl) minskade tidigare, men under det senaste året har den ökat något. Ungefär två procent är över 60 år av dem som invandrar av asylskäl och som får uppehållstillstånd.

Antalet förmånstagare påverkas även av skatteförändringar eftersom ÄFS beräknas utifrån nettopensionen. Skatten har sänkts år 2013 för dem över 65 år. Det har en sänkande effekt på utgiften.

Skälig levnadsnivå för ÄFS har höjts 2013 för ogifta. Det leder till något högre utgifter.

Till år 2017 beräknas antalet förmånstagare öka till 18 400 personer.

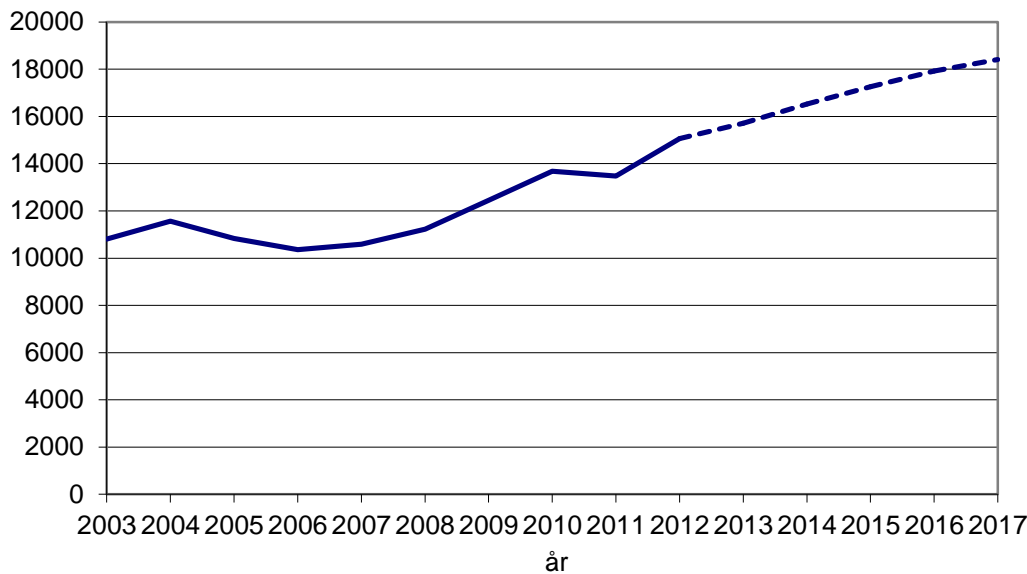
2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2012.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	586 200	615 900	649 600	684 300	716 300	739 200
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden	-100	-1 800	-2 300	-2 800	-3 600	-3 600
Volym- och strukturförändringar	+1 775	+1 100	+1 000	+900	+900	+800
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	587 875	615 200	648 300	682 400	713 600	736 400
Differens i 1000-tal kronor	+1 675	-700	-1 300	-1 900	-2 700	-2 800
Differens i procent	+0,3	-0,1	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

Prognosen för prisbasbeloppet har sänkts för åren 2014-2017 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Eftersom skälig levnadsnivå är knuten till prisbasbeloppet har denna förändring haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för 2014-2017.

Konjunkturinstitutets prognos för förändring av boendekostnadsindex avseende bostads- och hyresrätter är sänkt för 2013 men höjd något för 2014 jämfört med prognosen i föregående anslagsuppföljning. Det har sammantaget haft en sänkande effekt på utgiftsprognosen för åren 2013-2017.

2013-01-16

Volym- och strukturförändringar

Antalet förmånstagare har justerats upp något för åren 2012-2017 jämfört med föregående anslagsuppföljning. Medelbeloppet har justerats ned något. De retroaktiva utgifterna blev något högre för 2012 jämfört med vad som antogs i föregående anslagsuppföljning.

2:1 Pensionsmyndigheten

Tabell 2:1.1 - Prognos anslag. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

2012*	2013	2014	2015	2016	2017
557 301	524 914	532 161	537 821	551 366	566 963

*Preliminärt utfall

Analys

Prognosen för de förvaltningskostnader som belastar anslaget har sänkts med ca 7 miljoner kronor för 2012 jämfört med föregående prognostillfälle. Detta följer av hittillsvarande utfall och den interna helårsprognos som tagits fram under november. Slutligt utfall för 2012 blir inte klart förrän i månadsskiftet januari/februari.

Vår prognos 2012 för de totala förvaltningskostnaderna (samtliga finansieringskällor) håller sig inom totalen för våra tillgängliga medel (samtliga finansieringskällor sammanslagna), men vi ser en risk att vår anslagskredit för 2012 kommer behöva användas. Det preliminära utfallet visar att ungefär 1,5 miljoner kronor av anslagskrediten avseende 2012 kommer nyttjas. Detta, som sagt, trots att våra totala kostnader ryms inom våra tilldelade förvaltningsmedel.

Anledningen till den höga anslagsbelastningen, och behovet av att använda anslagskrediten, är att kostnadsutfallet mot våra tre finansieringskällor förskjutits mot anslaget jämfört med ursprungliga beräkningar.

Skillnaden som alltid uppstår i fördelningen mellan finansieringskällorna mellan beräkningar för beslut om tilldelning och faktiskt kostnadsutfall mot de olika finansieringskällorna skapar stor osäkerhet i prognoserna av de inbördes proportionerna mellan finansieringskällorna inom den totala förvaltningskostnaden. Prognostiseringen av den totala förvaltningskostnaden ser vi som betydligt mindre problematisk.

Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnad beräknas till ca 1 373 miljoner kronor 2012 och till 1 417 miljoner kronor 2017.

Anslagsöversikt

Av tabell 2:1.2 nedan framgår att prognostiserade kostnader ryms inom ramen för tillgängliga anslagsmedel för år 2013. Dock visar aktuell prognos att anslagskrediten kommer att behöva användas.

Tabell 2:1.2 - Anslagsöversikt 2013*. Beloppen anges i 1000-tal kronor

Ingående överföringsbelopp	Anslag 2013	Tilldelade medel	Prognos för hela året	Årets över-/underskridande	Avvikelse från tilldelade medel	Högsta anslagskredit	Tillgängliga medel	Överskridande av anslagskredit
-1 287	521 591	520 304	524 914	-3 323	-4 610	15 648	535 952	0

*Preliminära uppgifter till dess utfallet för 2012 är klart

Anslagsunderskott

2013 minskar den tillgängliga anslagsnivån kraftigt. Detta medför att aktuell prognos beräknar ett underskott av anslagsmedel även efterföljande år. Hela anslagskrediten riskerar därmed att utnyttjas under prognosperioden, se tabell 2:1.3 nedan. Vi avser att återkomma i budgetunderlaget med utförligare konsekvenser av detta.

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

Tabell 2:1.3 - Anslagsmedel (beslutade/BP2013). Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Tilldelade anslagsmedel	556 014	521 591	530 266	538 993	539 059
Prognos	557 301	524 914	532 161	537 821	551 366
Över-/underskott per år	-1 287	-3 323	-1 895	1 172	-12 307

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med den prognos som lämnades i oktober 2012.

Tabell 2:1.4 - Prognosjämförelse. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	563 985	527 852	527 230	530 580	540 753	551 250
Överföring till/från andra anslagsposter						
Ändrade makroekonomiska antaganden						
Volym- och strukturförändringar						
Ny regel						
Övrigt	-6 684	-2 938	4 931	7 241	10 613	15 713
Ny prognos	557 301	524 914	532 161	537 821	551 366	566 963
Differens i 1000-tal kronor	-6 684	-2 938	4 931	7 241	10 613	15 713
Differens i procent	-1,2	-0,6	0,9	1,4	2,0	2,9

Övrigt

Prognoserna för åren fram till 2017 utgår från den budget som styrelsen beslutat för 2013. Till 2013 års budget läggs bland annat kända kostnadsdrivare samt beräknade kostnadsminskningar de kommande åren.

Differenserna jämfört med föregående prognostillfälle utgörs till största delen av förändrade framräkningsfaktorer.

De totala förvaltningskostnaderna

I tabellerna som följer redogörs för Pensionsmyndighetens totala förvaltningskostnad samt fördelningen mellan de olika finansieringskällorna först i löpande priser (tabell 2:1.5), därefter i 2013-års priser (tabell 2:1.7).

*Totala kostnader – löpande priser***Tabell 2:1.5 - Totala förvaltningskostnader** Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total förvaltningskostnad	1 372 776	1 296 083	1 318 832	1 337 095	1 374 408	1 417 022
Varav Anslagsmedel	557 301 40,6%	524 914 40,5%	532 161 40,4%	537 821 40,2%	551 366 40,1%	566 963 40,0%
AP-fonderna	495 408 36,1%	469 182 36,2%	475 270 36,0%	478 972 35,8%	491 981 35,8%	506 869 35,8%
Premiepensionsfonderna	320 067 23,3%	301 987 23,3%	311 401 23,6%	320 302 24,0%	331 061 24,1%	343 189 24,2%

Analys

Vid framräkningen av kostnadsökningen för åren 2014-2017 tas hänsyn bland annat till makroekonomiska förutsättningar från Konjunkturinstitutet vilka framgår av bilaga 2. För förvaltningskostnaderna har Konjunkturinstitutets beräknade KPI beaktats samtidigt som vi gör en egen bedömning av löneutvecklingen på Pensionsmyndigheten. Eftersom Pensionsmyndighetens totala kostnader utgörs till drygt 40 procent av personalkostnader har bedömda löneökningar använts motsvarande denna andel och resterande andel av framräkningen har utgjorts av KPI från Konjunkturinstitutets beräkningar.

För fördelningen av kostnader mellan de tre finansieringskällorna används Pensionsmyndighetens modell för kostnadsfördelning där förvaltningsanslaget sedan myndighetsbildningen utgjort ca 40 procent. Utifrån analys av utfall samt av verksamhetsplaner och prognoser för de kommande åren beräknas procentsatser för fördelning från och med 2013 och framåt. Denna kostnadsfördelning återspeglas i beräkningarna i utgiftsprognoserna och beräknade procentsatser framgår av tabellen ovan.

Under 2012 har förvaltningsanslagets andel av de totala förvaltningskostnaderna vissa månader överstigit 41 procent, vilket är något högre än de ursprungliga beräkningarna. Preliminärt utfall för helåret 2012 pekar mot en något förhöjd andel.

Trenden vad gäller kostnadsfördelningen de kommande åren pekar mot att AP-fondernas andel av finansieringen fortsätter minska på bekostnad av premiepensionssystemet. En anledning till detta är att avskrivningarna hos Försäkringskassan av de IT-stöd som togs fram i samband med pensionsreformen, som till övervägande del finansieras via AP-fonderna, blir i stort sett slutavskrivna under budgetperioden samtidigt som våra egenutvecklade IT-stöd, inklusive driften av dessa, bedöms successivt komma att belasta samtliga finansieringskällor med en mer jämn fördelning. Att inte anslagsfinansieringen påverkas på samma sätt som finansieringen via premiepensionssystemet beror på att premiepensionssystemet hela tiden växer i omfattning vad gäller antal sparare, förvaltad kapital, antal pensionärer och belopp som betalas ut. För inkomst- och tilläggspension (AP-fonderna) är volymerna relativt oförändrade medan garantipensionen (anslag) visar på minskade volymer framöver. Anslagsnivån bedöms hållas uppe något fram till dess att hanteringen av bostadstillägget stabiliserats på en önskvärd nivå.

För närvarande finns ingen större nyinvestering inplanerad för att ersätta de IT-stöd som kommer att slutavskrivas under perioden och som då är 10 år. En eventuell utveckling av sådana ersättningssystem kan påverka kostnadsfördelningen.

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

Som visades i tabell 2:1.3 ovan används anslagsmedlen fullt ut i våra prognoser. Förskjutningen i fördelningen mellan finansieringskällorna mellan beräkningar för beslut om tilldelning och faktiskt kostnadsutfall medför därför att hela den tillgängliga ramen för förvaltningskostnader inte går att använda. Ett användande av tillgängliga anslagsmedel medför att vi måste lämna övriga tillgängliga medel till viss del outnyttjade, se följande tabell.

Tabell 2:1.6 - Tillgängliga medel (beslutade/BP2013). Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Totalt tillgängliga medel	1 374 586	1 325 848	1 350 284	1 365 817	1 384 469
Varav Anslagsmedel (inkl. sparande)	556 014	521 591	530 266	538 993	539 059
AP-fonderna	559 357	510 854	517 356	517 865	528 550
Premiepensionsfonderna	259 215	293 403	302 662	308 959	316 860
Prognos	1 372 776	1 296 083	1 318 832	1 337 095	1 374 408
Outnyttjade tillgängliga medel per år	1 810	29 765	31 452	28 722	10 061

Tabellen ovan visar att om vi använder hela anslaget 2013, vilket vi gör med en prognos på 1 296 083 tusen kronor och en skattad anslagsandel på 40,5 procent, så är det 30 miljoner kronor av övriga medel som vi inte kan använda.

Skillnaden som alltid uppstår i fördelningen mellan finansieringskällorna mellan beräkningar för beslut om tilldelning och faktiskt kostnadsutfall mot de olika finansieringskällorna skapar dock stor osäkerhet i prognoserna av de inbördes proportionerna mellan finansieringskällorna inom den totala förvaltningskostnaden. Prognostiseringen av den totala förvaltningskostnaden ser vi som betydligt mindre problematisk.

Totala kostnader – 2013-års priser

För att tydligare visa på vilka delar av verksamheten som ökar respektive minskar i kostnad görs ytterligare analys av de totala förvaltningskostnaderna efter tabell 2:1.7 nedan där prognostiserade förvaltningskostnader anges i fasta priser.

Tabell 2:1.7 - Totala förvaltningskostnader Beloppen i 2013-års priser, 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total förvaltningskostnad	1 372 776	1 296 083	1 296 083	1 287 083	1 292 083	1 297 083
Varav Anslagsmedel	557 301	524 914	522 982	517 705	518 340	518 975
AP-fonderna	495 408	469 182	467 072	461 057	462 512	463 967
Premiepensionsfonderna	320 067	301 987	306 029	308 321	311 231	314 141

Analys

Att den totala förvaltningskostnaden minskar 2013 beror på att kostnaderna för IT-stöden hos Försäkringskassan minskar samtidigt som det tillkommer kostnader för avskrivningar och drift för IT-stöd i egen regi, dock i betydande mindre omfattning.

2013-01-16

Dessutom görs en anpassning till de minskade budgetramar som aviserats till följd av att de medel som vi erhållit sedan myndighetsstarten för att hantera ärendebalanser successivt trappas av. Även viss effekthemtagning från de utvecklingsinsatser som pågår bedöms kunna göras under perioden. Sammantaget ger dessa förändringar en kostnadsminskning.

Även åren 2014-2017 överstiger minskningen av avskrivningarna hos Försäkringskassan de tillkommande kostnaderna för avskrivningar och drift av egenutvecklade IT-stöd. Eftersom avskrivningarna av egenutvecklade IT-stöd till stor del är kopplade till det framtida utvecklingsarbetet, som i alla delar ännu inte är detaljplanerat, råder av naturliga skäl osäkerhet kring de kommande avskrivningskostnaderna. Det finns i dagsläget ingen nyinvestering inplanerad för att ersätta de IT-stöd hos Försäkringskassan som kommer att slutavskrivas under perioden. En reinvestering i sådana ersättningssystem skulle givetvis påverka avskrivningskostnaderna framåt i tiden.

Räntekontokredit (enligt 7 kap 4 § budgetlagen)

Pensionsmyndighetens räntekontokredit är avsedd för såväl skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet som kreditutrymme för förvaltningskostnader som innefattar de tre finansieringskällorna. Räntekontokrediten för Pensionsmyndigheten täcker därmed fyra delar. Förvaltningskostnader som finansieras via premiepensionssystemet ökar belastningen av den ackumulerade räntekontokrediten med ca 25 miljoner kronor månatligen fram till den månad då det faktiska avgiftsuttaget görs från premiepensionsspararnas konton. 2012 gjordes avgiftsuttaget den 23-24 april.

Krediterna för administrationskostnader finansierade via anslag och AP-fondsmedel används endast vid behov.

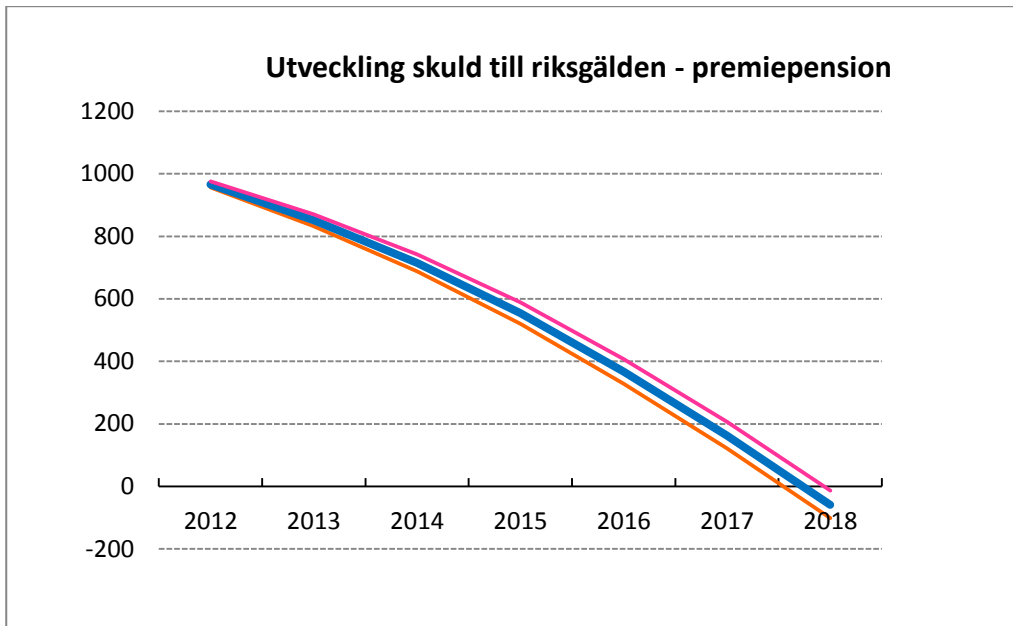
Nedan redovisas den ackumulerade skulden till Riksgälden avseende räntekontokredit vid utgången av respektive år till den del den avser uppbyggnaden av premiepensionssystemet.

Tabell 2:1.8 - Skuldprognos avseende uppbyggnaden av premiepensionssystemet. Beloppen i löpande priser, 1000-tal kronor

År	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Belopp tkr	965 600	850 964	714 719	553 904	367 315	162 776

Följande diagram visar en prognos över skuldens utveckling fram till år 2018 då den ska vara helt återbetald.

2013-01-16

De tre kurvorna i diagrammet illustrerar ackumulerad skuld vid olika antaganden om räntans storlek (1,02 %, 2,02 % resp. 3,02 %) för det lån som finns hos Riksgälden. Nuvarande genomsnittlig ränta är 2,02 % (rörliga och bundna lån).

Analys

Skulden för uppbyggnaden av premiepensionssystemet ska amorteras på ett rättvist sätt mellan generationerna och vara återbetald 2018. Som underlag för detta finns en modell där beräknade avgifter matchar kostnader och amorteringar. Storleken på de årliga amorteringarna är främst beroende på värdet på pensionsspararnas tillgångar. Diagrammet ovan visar att skulden är återbetald 2018 med angivna förutsättningar.

Särskild kredit (enligt 7 kap 6 § budgetlagen)

För att klara likviditetsbehovet i fondhandeln behövs en särskild kredit. Krediten uppgår 2013 till 9 000 miljoner kronor.

Analys

Under 2011 utnyttjades krediten som mest under en enskild dag med ca 7 225 miljoner kronor (2011-10-21). Maximalt utnyttjande av fondhandelskrediten under 2012 var den 4 juli, ca 4 435 miljoner kr.

Behovet av den särskilda krediten är beroende av antalet fondbyten, pensionsspararnas genomsnittliga behållning och i vilka fonder som handel sker. Nyttjandet av kreditramen har ökat successivt sedan premiepensionssystemet infördes. Orsaken till detta har bland annat varit de så kallade förvaltningsbolag som genomfört ett stort antal fondbyten för pensionssparares räkning vid ett och samma tillfälle, vilket då medför stora belastningar på krediten. Även om förvaltningsbolagens möjlighet att genomföra många samtidigt fondbyten för sina kunder via så kallade robotinskjutningar stoppats sedan den 1 december 2011 kan fortfarande stor belastning av krediten komma att förekomma. Historiskt har det visat sig att då osäkerhet råder på finansmarknaden, till exempel vid kraftig börsnedgång, ökar fondbytena och därmed belastningen av krediten oavsett om förvaltningsbolag är inblandade eller inte.

2013-01-16

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

1:5 Barnpension och efterlevandestöd

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

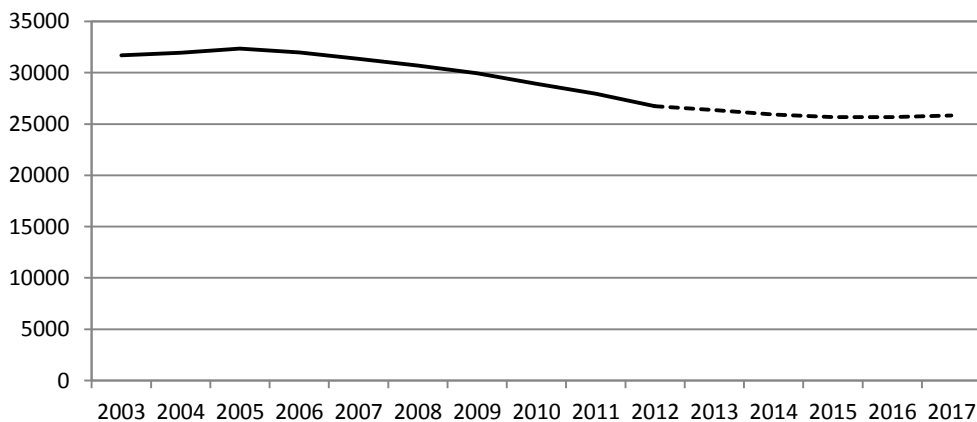
2012	2013	2014	2015	2016	2017
899 574	884 500	866 800	865 000	876 400	900 600

Analys

År 2012 blev utgifterna för barnpension preliminärt 771 miljoner kronor och utgifterna för efterlevandestöd drygt 128 miljoner kronor.

Antalet pensionstagare med barnpension eller efterlevandestöd beräknas minska sakta till och med 2016 eftersom antalet barn i tonåren beräknas minska. De flesta som har barnpension är över 12 år. Dessutom har antalet dödsfall hos vuxna i åldrarna 25 – 55 år minskat under de senaste åren. SCB har i sin befolkningsprognos en fortsatt minskning av dödsriskerna för dessa åldrar.

Antal pensionstagare med barnpension eller efterlevandestöd, utfall och prognos

Medelbeloppet för barnpension påverkas av inkomstindex. Inkomstindex ökade med 4,9 procent år 2012 vilket innebär att en inkomstgrundad barnpension räknades upp med ungefär 3,3 procent. Medelbeloppet för barnpensioner ökade dock med endast en procent år 2012. Nybeviljade barnpensioner är lägre än de som finns i beståndet. Även för kommande år beräknas ökningstakten för medelbeloppet bli måttlig. Medelbeloppet blev 32 500 kronor år 2012 och beräknas öka till 34 000 kronor år 2017.

Medelbeloppet för efterlevandestöd, som främst påverkas av prisbasbeloppet, beräknas öka från 14 000 år 2012 till 14 800 år 2017.

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2012.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	902 400	885 100	871 700	869 700	881 800	904 400
Överföring till/från andra anslag						
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	0	-4 800	-4 000	-3 900	-700
Volym- och strukturförändringar	-2 826	-600	-100	-700	-1 500	-3 100
Ny regel						
Övrigt						
Ny prognos	899 574	884 500	866 800	865 000	876 400	900 600
Differens i 1000-tal kronor	-2 826	-600	-4 900	-4 700	-5 400	-3 800
Differens i procent	-0,3	-0,1	-0,6	-0,5	-0,6	-0,4

Ändrade makroekonomiska antaganden

Både prognoserna för inkomstindex och prisbasbeloppet har sänkts för åren 2014 – 2016 jämfört med föregående anslagsuppföljning. För år 2017 har prisbasbeloppet sänkts medan inkomstindex har höjts något.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet barnpensioner har sänkts något.

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

1:7 Pensionsrätt för barnår

Prognos anslag. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Anslag (= tillgängliga medel=anslagsbelastning)	6 327 000 ¹	6 467 652 ¹	6 788 158	6 479 089	6 803 324	7 012 956
Preliminär avgift	5 909 008 ¹	6 033 262	-	-	-	-
Reglering, avser förhållanden tre år tidigare	417 992	434 390	534 596	12 633	71 954	-
Prognostiserad avgift för respektive år	5 921 193	6 103 454	6 253 563	6 466 456	6 731 370	7 012 956

1 Fastställd av riksdag eller regering.

Anslaget omfattar statliga ålderspensionsavgifter för barnår rätt till personer med barn under 5 år (adoptivbarn utgör ett undantag och pensionsrätten för dem beräknas från det datum när föräldern/föräldrarna får omvårdnaden vilket kan leda till att barnets ålder förskjuts till 10-års-åldern).

Den statliga ålderspensionsavgiften består av två delar: preliminär avgift som baseras på den beräknade pensionsrätten för barnår och ett regleringsbelopp som täcker avvikelserna mellan det preliminära belopp som tagits ut och faktisk avgift. Regleringen äger rum tre år efter det att det preliminära beloppet tas ut.

Analys

För försäkrad förälder till små barn i åldern 0-4 år och/eller med adoptivbarn som inte uppnått 11-årsåldern, fastställs det pensionsgrundande beloppet som det förmånligaste av följande tre beräkningsalternativ:

1. En utfyllnad till den enskildes pensionsunderlag året före barnets födelse/året då adoptivbarnet är i adoptivföräldrars vård.
2. En utfyllnad till 75 procent av den genomsnittliga pensionsgrundande inkomsten för alla försäkrade under 65 år.
3. Ett fast belopp på ett inkomstbasbelopp.

Prognosen påverkas dels av antalsutvecklingen av barn huvudsakligen i åldern 0-4 år, dels av utvecklingen av medelbelopp som beräknas i de olika beräkningsalternativen. Medelbeloppen påverkas i sin tur av timlöneutvecklingen, inkomstbasbeloppets utveckling och utvecklingen av den pensionsgrundande inkomsten.

På sikt antas att en allt mindre andel, knappt 46 procent år 2017, kommer att få sin barnår rätt enligt utfyllnadsalternativen (alternativ 1 och 2).

Anslagsbeloppet år 2013 beräknas bli 6 468 miljoner kronor inklusive ett regleringsbelopp på 434 miljoner kronor. För år 2014 beräknas anslagsbelastningen minus regleringsbeloppet stiga i takt med löneutvecklingen och till följd av att antalet barn i åldern 0-4 år ökar. År 2015 beräknas en tillfällig minskning ske i anslagsbeloppet på grund av att regleringsbeloppet beräknas minska. Anslagsbelastningen beräknas öka från och med år 2016 och växer i takt med löneutvecklingen och ökningen av antalet barn i ålder 0-4 år.

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2012.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	6 720 888	6 413 002	6 743 604	6 979 591
Överföring till/från andra anslag	–	–	–	–
Ändrade makroekonomiska antaganden	-16 827	-14 554	-17 139	-12 507
Volym- och strukturförändringar	+41 440	+42 588	+44 229	+45 872
Ny regel	–	–	–	–
Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare	+42657	+38 053	+32 630	0
Differens mot förslag i budgetproposition	–	–	–	–
Ny prognos	6 788 158	6 479 089	6 803 324	7 012 956
Differens i 1000-tal kronor	+67 270	+66 087	+59 720	+33 365
Differens i procent	+1,0	+1,0	+0,9	+0,5

Ändrade makroekonomiska antaganden

Antaganden om något sämre timlöneutveckling och sänkta inkomstbasbelopp från och med år 2014 har en minskande effekt på anslagsbelastningen.

Volym- och strukturförändringar

Prognoserna av medelbeloppen har höjts för åren 2014-2017 på grund av att ett preliminärt utfall för år 2011 är känt.

Ändrat regleringsbelopp avseende tre år tidigare

De något högre beräkningarna av anslagsbeloppen medför att även regleringsbeloppen ökas något.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget

Prognos. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Pensioner från AP-fonderna	236 020 200	254 211 000	258 585 000	266 967 000	279 599 000	294 036 000
Övriga utgifter från AP-fonderna	2 727 800	2 715 000	2 702 000	2 749 000	2 807 000	2 893 000
Summa under utgiftstaket	238 748 000	256 926 000	261 287 000	269 716 000	282 406 000	296 929 000
Premiepensioner	2 465 200	3 395 000	4 354 000	5 489 000	6 809 000	8 372 000
Summa ålderspensionssystemet	241 213 200	260 321 000	265 641 000	275 205 000	289 215 000	305 301 000

De utgifter som redovisas i detta avsnitt omfattar den inkomstgrundade ålderspensionen, dvs. förmånerna tilläggspension, inkomstpension och premiepension. Dessa förmåner finansieras via AP-fonderna och premiepensionssystemet. Även AP-fondernas administrationskostnader, förvaltningsavgifter och kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.fl. ingår i de utgifter som redovisas. Dessutom ingår överföringar av pensionsrätter till de europeiska gemenskaperna enligt lag (2002:125).

Utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna ingår inte i statens budget. AP-fondernas utbetalningar och administrationskostnader m.m. redovisas ändå under statens utgiftstak. Premiepensionerna redovisas däremot inte under utgiftstaket.

Analys

Utgifterna för de inkomstgrundade pensionsförmånerna ökade med 17 miljarder kronor år 2012. År 2013 beräknas utgifterna öka med 19 miljarder kronor och år 2014 med 5 miljarder kronor. Under åren 2015 – 2017 beräknas utgifterna öka med ungefär 13 miljarder kronor per år i genomsnitt. Variationerna förklaras huvudsakligen av indexeringen av pensionerna, se avsnittet Prognoser för inkomstindex och balanstal.

Frånsett de variationer som orsakas av indexeringen ökar utgifterna för de inkomstgrundade ålderspensionerna. Utgiftsökningen beror på ett ökat antal ålderspensionärer, att en allt större andel av pensionärerna har inkomstgrundad ålderspension och att medelpensionen ökar eftersom nytillkommande pensioner i genomsnitt är högre än pensionerna i beståndet.

Antalet med inkomstgrundad ålderspension kan beräknas som summan av antalet tilläggspensioner för födda 1937 eller tidigare och antalet inkomstpensioner. Då bortses från dem som endast har premiepension. De betraktas inte som "riktiga" pensionärer eftersom många endast tar ut premiepension för att få tillgång till rabatter, t.ex. på kommunala färdmedel. I december 2012 var antalet med inkomstgrundad pension enligt denna definition 1 893 000. Det beräknas att detta antal har vuxit till 2 116 000 i december 2017.

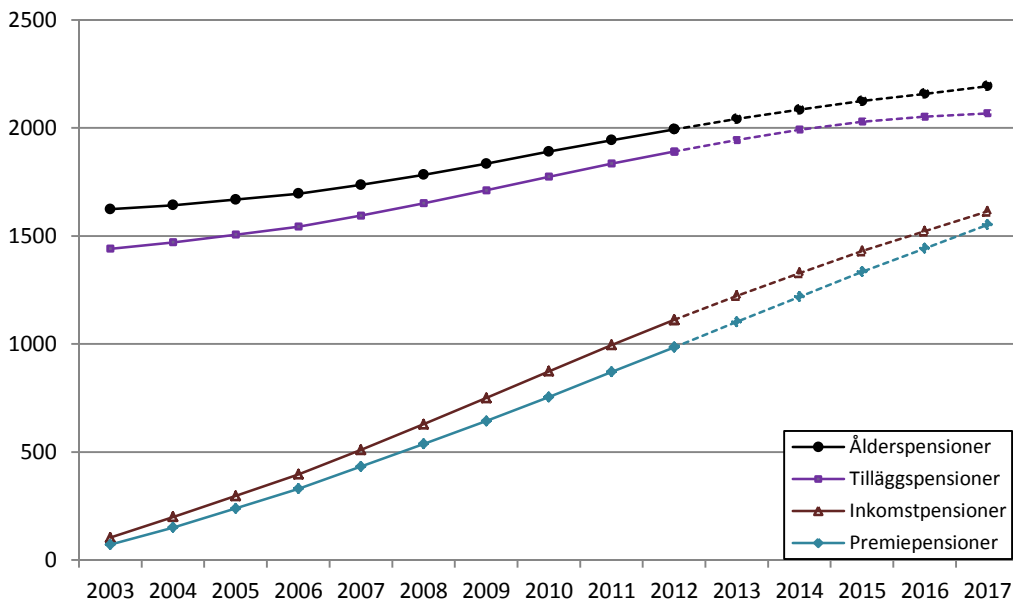
Antalet tilläggspensioner var 1 890 000 i december 2012 och beräknas vara 2 067 000 i december 2017. De som fyller 61 år från och med 2015 har inte rätt till någon tilläggspension.

Antalet inkomstpensioner var 1 111 000 i december 2012 och beräknas vara 1 613 000 i december 2017. Orsaken till den kraftiga ökningen är att allt fler födelseårgångar får rätt till denna förmån.

Antalet premiepensioner är färre än antalet inkomstpensioner trots att ungefär 13 000 personer, de flesta under 65 år, endast har premiepension. Det finns ungefär 120 000 pensionärer över 65 år med inkomstpension som ännu inte har tagit ut premiepension. I några fall har de inte heller rätt till premiepension. En ganska stor andel av dem som har inkomstpension men inte premiepension är utlandsbosatta. Antalet premiepensioner var 985 000 i december 2012 och beräknas vara 1 552 000 i december 2017.

Diagrammet nedan visar hur antalet inkomstgrundade ålderspensioner har utvecklats sedan 2003 och hur antalet beräknas fortsätta att öka. Dessutom redovisas antalet ålderspensioner totalt (inklusive personer med endast garantipension).

Antal ålderspensioner samt antal tilläggs- och inkomstpensioner och premiepensioner i december, 1 000-tal

Mellan 2002 och 2008 ökade antalet med tidigt uttag av ålderspension kraftigt. År 2009 skedde dock en uppbromsning av ökningstakten. Antalet och andelen 61-åringar med inkomstpension blev lägre 2009 jämfört med 2008. Mellan 2009 och 2011 sjönk denna andel ytterligare något. Antalet inkomstpensioner under 65 år ökade ändå dessa år eftersom antalet 63- och 64-åringar med inkomstpension ökade relativt kraftigt. Under 2012 ökade andelen 61-åringar med tidigt uttag igen.

Den tabell som följer nedan visar hur andelen 61-åringar med inkomstpension har utvecklats och vilken bedömning som har gjorts för kommande år. Denna bedömning har stor inverkan på prognosen över det totala antalet med tidigt uttag. För åren efter 2012 antas att andelen blir som ett genomsnitt av 2011 och 2012. Dessa bedömningar är osäkra. Det är möjligt att det nu sker ett trendbrott och att andelen med tidigt uttag kommer att bli betydligt högre. Å andra sidan är det möjligt att ökningen under 2012 var tillfällig.

Andel 61-åringar med inkomstpension, % (bas: antal 61-åringar i befolkningen)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013-2017
Kvinnor	2,6	3,1	3,8	4,4	5,8	6,3	5,7	5,6	5,5	6,2	5,9
Män	4,7	5,4	6,3	6,6	7,4	7,7	7,6	7,4	7,4	8,2	7,8

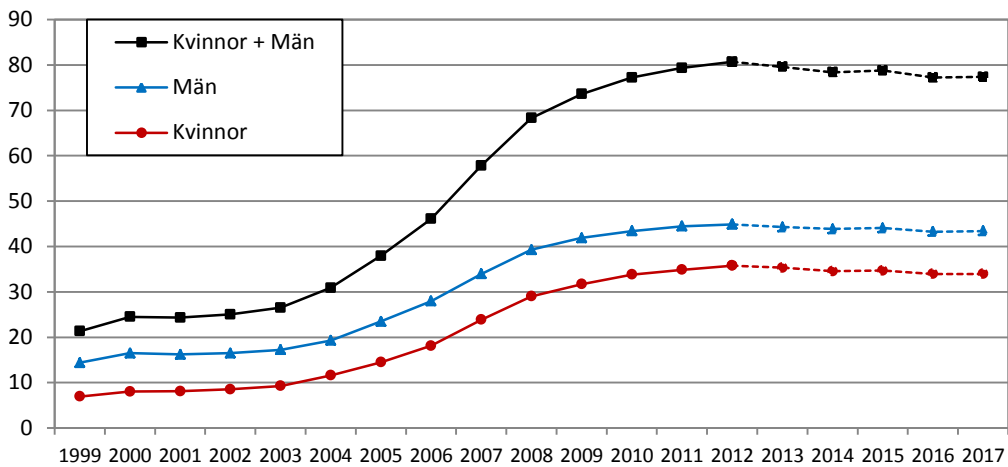
Det kan finnas flera skäl till att en person väljer att ta ut sin ålderspension före 65 års ålder. Några exempel:

- En del väljer att sluta att förvärvsarbeta helt eller delvis före 65 års ålder. De väljer att i stället få sin försörjning från ålderspension, kanske i kombination med tjänstepension.
- Det finns personer som tar ut sin ålderspension tidigt och placerar pensionsbeloppet i kapitalförsäkringar eller på annat sätt samtidigt som de fortsätter att förvärvsarbeta.
- En del personer med sjukersättning väljer att komplettera sjukersättningen med ålderspension.
- Personer som har sökt men inte får sjukpenning eller sjukersättning kanske väljer att istället börja ta ut sin ålderspension.
- En annan grupp kan vara personer som är arbetslösa och inte har rätt till arbetslöshetsersättning och därför påbörjar sitt pensionsuttag tidigt.
- En del väljer att gå i pension före 65 års ålder beroende på att maken/makan har pensionerat sig.

Pensioneringsbeteendet de senaste åren kan ha påverkats av till exempel konjunkturbedgångarna 2008 och 2012, balanseringen och de därmed sänkta inkomstpensionerna samt vissa regeländringar inom skattelagstiftningen och sjukförsäkringen. En konjunkturbedgång kan påverka pensioneringsbeteendet på flera sätt. Fler arbetslösa kan medföra att fler väljer ett tidigt uttag av ålderspension. Å andra sidan kan den ökade osäkerheten medföra att färre väljer att sluta förvärvsarbeta ”i förtid” och att färre väljer att ta ut sin ålderspension för att placera beloppet i kapitalförsäkringar eller dylikt.

Det diagram som följer visar antal inkomstpensioner (före 2004 tilläggs pensioner) i åldern 61 – 64 år sedan 1999 samt en prognos till 2017.

Antal personer i december med inkomstpension (före 2004 tilläggspension) i åldern 61 – 64 år, 1 000-tal

Antalet personer som senarelägger pensionsuttaget till efter 65 år har också ökat relativt kraftigt. År 2008 var det drygt 12 000 personer som tog sent uttag av ålderspension, dvs. som var över 65 år när ålderspensionen nybeviljades. Detta antal hade ökat till 19 000 år 2010. De senaste åren har detta antal inte förändrats i någon större utsträckning.

Det är färre personer som tar sent uttag än tidigt uttag av ålderspension. De flesta som väljer sent uttag skjuter bara upp pensionsuttaget något eller några år medan antalet nybeviljade ålderspensioner med tidigt uttag är relativt jämnt fördelat mellan 61 och 64 år. Därför har tidigt uttag större effekt på utgifterna än sent uttag.

Medelbeloppen för inkomstpension och premiepension beräknas öka kraftigt, vilket bland annat beror på den så kallade tjugondelsinfasningen för dessa förmåner. Medelbeloppet för inkomstpension påverkas också av indexering. Medelbeloppet för premiepension ökar beroende på att nya ålderspensionärer har kunnat arbeta in premiepensionsrätt under fler år än tidigare födelseårgångar. Medelbeloppet för premiepension påverkas även av börsutvecklingen med mera. Medelbeloppet för inkomstpension beräknas öka med mellan 5 och 11 procent per år 2013 – 2017. Medelbeloppet för premiepension ökar med mellan 14 och 22 procent per år enligt beräkningen.

Medelbeloppet för tilläggspension beräknas minska varje år trots indexuppräknningar. Tjugondelsinfasningen medför att varje ny födelseårgång med ålderspension får en allt lägre tilläggspension i genomsnitt. Medelbeloppet påverkas också av att beståndet ålderspensionärer förändras. De som avlider har ofta färre intjänandeår jämfört med dem som tillkommer vilket har en höjande effekt på medelbeloppet.

År 2013 beräknas 71,9 procent av utbetalningarna utgöras av tilläggspension, 26,8 procent av inkomstpension och 1,3 procent av premiepension. År 2017 beräknas tilläggspensionens andel ha minskat till 57,1 procent. Inkomstpension beräknas då utgöra 40,1 procent av utbetalningarna och premiepension 2,8 procent. Under hela prognosperioden kommer således tilläggspension att stå för merparten av utgifterna för inkomstgrundad ålderspension. Detta beror på att personer födda 1937 eller tidigare bara har rätt till denna förmån och att de som är födda något av åren

2013-01-16

Dok.bet.

Version

Dnr/ref.

VER 2013-5

1938 – 1953 också har rätt till tilläggs pension, dock i minskande omfattning.

Jämförelse med föregående prognos

I tabellen nedan görs en jämförelse med föregående prognos som lämnades till regeringen i oktober 2012.

Prognosjämförelse. Beloppen anges i 1000-tal kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Föregående prognosbelopp	241 196 000	260 223 000	266 891 000	276 379 000	290 135 000	306 230 000
Varav utgifter under utgiftstaket	238 730 000	256 828 000	262 560 000	270 931 000	283 351 000	297 907 000
Ändrade makroekonomiska antaganden	0	0	-1 480 000	-1 579 000	-1 489 000	-1 753 000
Volym- och strukturförändringar	+19 200	+93 000	+208 000	+356 000	+533 000	+757 000
Ny regel	-	-	-	-	-	-
Förändring av överföringar till EG	-1 700	0	0	0	0	0
Förändring av administrationskostnader	+500	+5 000	-1 000	+8 000	+11 000	+18 000
Ny prognos utgifter under utgiftstaket	238 748 000	256 926 000	261 287 000	269 716 000	282 406 000	296 929 000
Förändrad prognos för premiepensioner	-800	0	+23 000	+41 000	+25 000	+49 000
Ny prognos	241 213 200	260 321 000	265 641 000	275 205 000	289 215 000	305 301 000
Differens i 1000-tal kronor	+17 200	+98 000	-1 250 000	-1 174 000	-920 000	-929 000
Differens i procent	+0,0	+0,0	-0,5	-0,4	-0,3	-0,3

Ändrade makroekonomiska antaganden

Inkomstpension och tilläggs pension påverkas främst av inkomstindex. Om balanseringen är aktiverad påverkas dessa pensioner av balansindex i stället för inkomstindex. Tilläggs pension påverkas även av prisbasbeloppet.

Jämfört med föregående anslagsuppföljning har prognosen för både balansindex och prisbasbeloppet sänkts för åren 2014 – 2017.

Volym- och strukturförändringar

Prognosen för antalet ålderspensionärer med tilläggs pension och inkomstpension har höjts något.

Förändring för överföringar till EG

Prognosen för överföringar till EG:s tjänstepensionssystem har sänkts något 2012. Det är dock fortfarande lite osäkert vad utfallet blir. För kommande år är prognosen oförändrad.

Förändring för administrationskostnader

Prognosen för AP-fondernas kostnadsersättningar till Pensionsmyndigheten och Skatteverket m.m. har höjts något för de flesta åren.

Förändrad prognos för premiepensioner

Prognosen för antalet premiepensioner har höjts något. Även prognosen för medelbeloppet har höjts på sikt.